Európsky parlament
2019-2024

Výbor pre hospodárske a menové veci

2022/2146(INI)

16.5.2023

NÁVRH SPRÁVY

o ďalšej reforme pravidiel zdaňovania príjmov právnických osôb
(2022/2146(INI))

Výbor pre hospodárske a menové veci

Spravodajkyňa: Isabel Benjumea Benjumea

PR_INI

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....10

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o ďalšej reforme pravidiel zdaňovania príjmov právnických osôb
(2022/2146(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na smernicu Rady 2003/49/ES z 3. júna 2003 o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom na výplaty úrokov a licenčných poplatkov medzi združenými spoločnosťami rôznych členských štátov („smernica o výplate úrokov a licenčných poplatkov“)[1],

– so zreteľom na smernicu Rady 2011/96/EÚ z 30. novembra 2011 o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských spoločností a dcérskych spoločností v rozličných členských štátoch („smernica o materských a dcérskych spoločnostiach“)[2],

– so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2016/1164 z 12. júla 2016, ktorou sa stanovujú pravidlá proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu („smernica o opatreniach proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam I“ alebo „smernica ATAD I“)[3], a na smernicu Rady (EÚ) 2017/952 z 29. mája 2017, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2016/1164, pokiaľ ide o hybridné nesúlady s tretími krajinami („smernica ATAD II“)[4],

– so zreteľom na smernicu Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS (smernica o administratívnej spolupráci v oblasti daní alebo DAC 1)[5], smernicu Rady 2014/107/EÚ z 9. decembra 2014, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ, pokiaľ ide o povinnú automatickú výmenu informácií v oblasti daní (DAC 2)[6], smernicu Rady (EÚ) 2015/2376 z 8. decembra 2015, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ, pokiaľ ide o povinnú automatickú výmenu informácií v oblasti daní (DAC 3)[7], smernica Rady (EÚ) 2016/881 z 25. mája 2016, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ, pokiaľ ide o povinnú automatickú výmenu informácií v oblasti daní (DAC 4)[8], smernica Rady (EÚ) 2016/2258 zo 6. decembra 2016, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ, pokiaľ ide o prístup daňových orgánov k informáciám v rámci boja proti praniu špinavých peňazí (DAC 5)[9], smernica Rady (EÚ) 2018/822 z 25. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ, pokiaľ ide o povinnú automatickú výmenu informácií v oblasti daní v súvislosti s cezhraničnými opatreniami podliehajúcimi oznamovaniu (DAC 6)[10], a smernica Rady (EÚ) 2021/514 z 22. marca 2021, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci

[1] Ú. v. EÚ L 157, 26.6.2003, s. 49.
[2] Ú. v. EÚ L 345, 29.12.2011, s. 8.
[3] Ú. v. EÚ L 193, 19.7.2016, s. 1.
[4] Ú. v. EÚ L 144, 7.6.2017, s. 1.
[5] Ú. v. EÚ L 64, 11.3.2011, s. 1.
[6] Ú. v. EÚ L 359, 16.12.2014, s. 1.
[7] Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2015, s. 1.
[8] Ú. v. EÚ L 146, 3.6.2016, s. 8.
[9] Ú. v. EÚ L 342, 16.12.2016, s. 1.
[10] Ú. v. EÚ L 139, 5.6.2018, s. 1.

v oblasti daní (DAC 7)[11],

– so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2017/1852 z 10. októbra 2017 o mechanizmoch riešenia daňových sporov v Európskej únii (smernica EÚ o urovnávaní sporov)[12],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2021/2101/EÚ z 24. novembra 2021, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o dani z príjmu určitými podnikmi a pobočkami (verejné podávanie správ podľa jednotlivých krajín)[13],

– so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2022/2523 zo 14. decembra 2022 o zabezpečení globálnej minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín v Únii (smernica o druhom pilieri)[14],

– so zreteľom na návrhy Komisie, ktoré sa majú prijať, najmä o spoločnom základe dane z príjmov právnických osôb (COM(2016)0685), spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb (COM(2016)0683) a balíku v oblasti zdaňovania digitálneho hospodárstva (COM(2018)0147 a COM(2018)0148), ako aj na pozície Parlamentu k týmto návrhom,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. júla 2020 s názvom Akčný plán pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie na podporu stratégie obnovy (COM(2020)0312),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. mája 2021 s názvom Zdaňovanie podnikov v 21. storočí (COM(2021)0251),

– so zreteľom na návrh smernice Rady o zabezpečení globálnej minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín v Únii (COM(2021)0823), ktorý Komisia predložila 22. decembra 2021, ako aj pozíciu Parlamentu k tomuto návrhu[15],

– so zreteľom na závery Rady pre hospodárske a finančné záležitosti zo 6. decembra 2022,

– so zreteľom na štúdiu Komisie z januára 2022 s názvom Tax compliance costs for SMEs – An update and a complement: final report (Náklady MSP na dodržiavanie daňových predpisov – aktualizácia a doplnenie: záverečná správa);

– so zreteľom na správu o konečnom výsledku Konferencie o budúcnosti Európy a na uznesenie Európskeho parlamentu zo 4. mája 2022 o opatreniach v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy[16],

– so zreteľom na návrh smernice Rady o stanovení pravidiel týkajúcich sa úľavy na zníženie zvýhodňovania dlhu voči vlastnému imaniu a obmedzenia odpočítateľnosti úrokov na účely dane z príjmov právnických osôb (COM(2022)0216), ktorý Komisia

[11] Ú. v. EÚ L 104, 25.3.2021, s. 1.
[12] Ú. v. EÚ L 265, 14.10.2017, s. 1.
[13] Ú. v. EÚ L 429, 1.12.2021, s. 1.
[14] Ú. v. EÚ L 328, 22.12.2022, s. 1.
[15] Ú. v. EÚ C 479, 16.12.2022, s. 89.
[16] Prijaté texty, P9_TA(2022)0141.

predložila 11. mája 2022,

– so zreteľom na výzvu Komisie z 13. októbra 2022 na predloženie dôkazov na posúdenie vplyvu návrhu smernice Rady s názvom Podnikanie v Európe: rámec pre zdaňovanie príjmov (BEFIT),

– so zreteľom na prejav predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu 19. októbra 2022 o prípravách na zasadnutie Európskej rady 20.– 21. októbra 2022,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. marca 2023 s názvom Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030 (COM(2023)0168),

– so zreteľom na závery Európskej rady z 23. marca 2023,

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. októbra 2021 o reforme politiky EÚ v oblasti škodlivých daňových praktík (vrátane reformy skupiny pre kódex správania)[17],

– so zreteľom na uznesenie z 15. februára 2022 o vplyve vnútroštátnych daňových reforiem na hospodárstvo EÚ[18],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2022 s odporúčaniami pre Komisiu o spravodlivom a jednoduchom zdaňovaní na podporu stratégie obnovy (nadviazanie EP na júlový akčný plán Komisie a jej 25 iniciatív v oblasti DPH, zdaňovania podnikov a fyzických osôb)[19],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. októbra 2022 s názvom Vplyv nových technológií na zdaňovanie: kryptomeny a blockchain[20],

– so zreteľom na akčný plán Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) z 19. júla 2013 na zabránenie narúšaniu základu dane a presune zisku (BEPS),

– so zreteľom na záverečné správy OECD/G20 o BEPS z októbra 2015,

– so zreteľom na vyhlásenie inkluzívneho rámca OECD/G20 pre boj proti BEPS z 8. októbra 2021 s názvom Dvojpilierové riešenie daňových výziev vyplývajúcich z digitalizácie hospodárstva, ku ktorému sa k 16. decembru 2022 pripojilo a ktorý schválilo 138 zo 141 členov,

– so zreteľom na správy o koncepcii prvého a druhého piliera, ktoré prijal inkluzívny rámec OECD/G20 14. októbra 2020, a na výsledky hospodárskej analýzy a posúdenia vplyvu OECD z 12. októbra 2020 s názvom „Daňové výzvy vyplývajúce z digitalizácie – posúdenie hospodárskeho vplyvu“,

– so zreteľom na vzorové pravidlá druhého piliera inkluzívneho rámca OECD/G20 pre boj proti BEPS z 20. decembra 2021 pre vnútroštátne uplatňovanie globálnej

[17] Ú. v. EÚ C 132, 24.3.2022, s. 167.
[18] Ú. v. EÚ C 342, 6.9.2022, s. 14.
[19] Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 211.
[20] Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 15.

minimálnej dane vo výške 15 %,

– so zreteľom na zákon Spojených štátov 117 – 169 zo 16. augusta 2022, známy ako zákon o znížení inflácie,

– so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na list Výboru pre rozpočet,

– so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A9-0000/2023),

A. keďže členské štáty môžu slobodne rozhodovať o svojich hospodárskych politikách, najmä o vlastných daňových politikách v medziach zmlúv EÚ; keďže hoci daňová politika je vo veľkej miere zodpovednosťou členských štátov, jednotný trh si vyžaduje koordináciu pri stanovovaní daňovej politiky v záujme pokročenia v integrácii jednotného trhu;

B. keďže európske spoločnosti zápasia s vážnymi následkami súčasnej nepriaznivej hospodárskej a sociálnej situácie;

C. keďže akčným plánom BEPS sa podarilo dosiahnuť globálny konsenzus v mnohých otázkach týkajúcich sa boja proti agresívnemu daňovému plánovaniu;

D. keďže EÚ išla príkladom pri transpozícii medzinárodných dohôd do veľkého počtu daňových smerníc, ktoré zlepšujú koordináciu a boj EÚ proti agresívnemu daňovému plánovaniu;

E. keďže k 16. decembru 2022 sa 138 štátov vrátane všetkých členských štátov EÚ dohodlo na reforme medzinárodného daňového systému v podobe dvojpilierového riešenia;

F. keďže fragmentácia daňovej politiky vytvára rôzne prekážky pre občanov a podniky na jednotnom trhu, najmä pre malé a stredné podniky (MSP); keďže tieto prekážky odrádzajú od cezhraničnej hospodárskej činnosti a môžu narušiť jednotný trh;

G. keďže zvýhodňovanie dlhu pri zdaňovaní právnických osôb umožňuje veľkorysé daňové odpočty z úrokových platieb; keďže náklady na kapitálové financovanie nemožno odpočítať podobným spôsobom;

1. pripomína, že spolupráca členských štátov EÚ v oblasti zdaňovania právnických osôb nie je sama osebe cieľom, ale skôr nástrojom na dokončenie, zlepšenie a ďalší rozvoj jednotného trhu;

2. víta závery Európskej rady z 23. marca 2023, v ktorých sa vyzýva na zjednodušenie všeobecného regulačného prostredia a zníženie administratívnej záťaže, a oznámenie Komisie zo 16. marca 2023, v ktorom sa zdôrazňuje, že daňový rámec EÚ je kľúčom k podpore rastu a súkromných investícií, najmä odstránením daňových prekážok cezhraničných investícií;

3. zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité bojovať proti agresívnemu presunu ziskov a zároveň podporovať fiškálnu spravodlivosť, transparentnosť a istotu a udržiavať dane

na úrovniach, ktoré podporujú udržateľný hospodársky rast;

4. berie na vedomie mnohé smernice v oblasti daní od roku 2011, ktoré viedli k spravodlivejšiemu, jednoduchšiemu a účinnejšiemu zdaňovaniu právnických osôb v EÚ a k vysokému počtu povinností v oblasti dodržiavania daňových predpisov pre spoločnosti v rámci EÚ[21];

5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty vykonávajú a uplatňujú daňové smernice rozdielne, čo oslabuje riadne fungovanie jednotného trhu a vedie k nesúladu v základoch dane, väčšej byrokracii a vyšším nákladom na dodržiavanie predpisov;

Zníženie zaťaženia spoločností z EÚ spojeného s dodržiavaním predpisov

6. konštatuje, že predpokladané náklady veľkých nadnárodných podnikov na dodržiavanie daňových predpisov dosahujú približne 2 % zo zaplatenej dane, zatiaľ čo v prípade MSP je to podľa odhadov približne 30 %; pripomína, že európske podniky, najmä malé a stredné podniky, sú hlavným hnacím motorom hospodárskeho rastu a tvorby pracovných príležitostí;

7. vyzýva Komisiu, aby predložila celkové hodnotenie opatrení prijatých v oblasti zdaňovania právnických osôb od roku 2011 a aby čo najskôr zmiernila zaťaženie podnikov uplatnením regulačného moratória a oddialením tých daňových aktov, ktoré by zbytočne zvýšili náklady pre podniky, ktoré už sú zaťažené; vyzýva Komisiu, aby v prípade nových legislatívnych návrhov v oblasti daní vykonala kontroly konkurencieschopnosti, ako požadovala Európska rada 22. marca 2023 v prípade všetkých nových návrhov;

8. víta návrh Konferencie o budúcnosti Európy z 9. mája 2022 na kontrolu konkurencieschopnosti s cieľom analyzovať okrem iného vplyv nových daňových právnych predpisov na spoločnosti a ich podnikateľské prostredie; netrpezlivo očakáva vykonanie oznámenia predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej z 19. októbra 2022, ktorým sa zavádza štandardná kontrola konkurencieschopnosti v právnych predpisoch EÚ;

9. berie na vedomie obnovenú diskusiu o daňových stimuloch v nadväznosti na prijatie zákona USA o znížení inflácie; vyzýva Komisiu, aby umožnila experimentovanie so zápočtami dane; trvá však na tom, že všetky rozhodnutia by sa mali prijímať koordinovane, aby sa zachovalo fungovanie jednotného trhu;

10. vyzýva členské štáty, aby sa zapojili do politík úplného účtovania kapitálových investícií a aby zabezpečili, že ustanovenia o kapitálových úľavách budú trvalé, aby sa zlepšili skutočné investície a podporila konkurencieschopnosť Európy;

11. vyzýva členské štáty, aby vzhľadom na vysokú mieru inflácie využívali dodatočné príjmy pochádzajúce z vyšších cien energií priamo na zmiernenie zaťaženia spoločností,

[21] Pozri najmä smernice o opatreniach proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam (ATAD I a ATAD II), zmeny smernice o administratívnej spolupráci v oblasti daní (DAC 1 až DAC 7), revíziu smernice o materských a dcérskych spoločnostiach, smernicu EÚ o urovnávaní sporov, smernicu o podávaní správ podľa jednotlivých krajín alebo smernicu o druhom pilieri.

najmä MSP;

Dohoda o dvojpilierovom riešení

12. víta riešenie založené na dvoch pilieroch dosiahnuté inkluzívnym rámcom OECD/G20 o rozdelení práva zdaňovať a uplatňovaní minimálnej efektívnej sadzby dane vo výške 15 % zo svetového zisku nadnárodných spoločností;

13. konštatuje, že okrem riešenia problémov súvisiacich s nestálym podnikateľským prostredím a rastúcim počtom daňových smerníc EÚ spoločnosti zameriavajú svoje finančné a ľudské zdroje na uplatňovanie pravidiel druhého piliera; vyzýva Komisiu, aby poskytla spoločnostiam priestor a dostatočný čas na prípravu na prípadné nové pravidlá BEFIT;

K zjednodušenému režimu dane z príjmov právnických osôb

14. vyzýva Komisiu, aby viedla všetky členské štáty k zjednodušenému daňovému systému s cieľom znížiť administratívnu záťaž pre spoločnosti, najmä MSP; uznáva, že zjednodušenie postupov vrátenia dane, odpočtov a súdnych sporov je ďalším riešením na zníženie administratívnej záťaže, najmä pre MSP;

15. pripomína, že zjednodušenie zložitého právneho rámca pre systémy dane z príjmov právnických osôb pomáha prilákať priame zahraničné investície a znižuje riziko premiestnenia spoločností do tretích krajín;

16. víta plán Komisie vypracovať návrh BEFIT, ktorý sa očakáva v treťom štvrťroku 2023, s cieľom navrhnúť nový a jednotný súbor pravidiel EÚ v oblasti dane z príjmov právnických osôb založený na spravodlivom, komplexnom a účinnom vzorci pre rozdelenie a spoločnom základe dane na zdaňovania príjmov pre podniky, ktorý spoločnostiam poskytne jasné a predvídateľné podmienky;

17. opakuje svoju úvahu, že iniciatíva BEFIT by sa mala opierať o politický proces pri budovaní politickej podpory zmien a že by mala vychádzať z dôkladného posúdenia vplyvu;

18. berie na vedomie ciele iniciatívy BEFIT, ktoré sa uvádzajú vo výzve Komisie na predloženie dôkazov na posúdenie vplyvu, zvýšiť odolnosť podnikov znížením zložitosti daňových pravidiel a nákladov na dodržiavanie predpisov, ktorým čelia podniky EÚ pri cezhraničných operáciách, odstrániť prekážky cezhraničných investícií a zabezpečiť, aby sa jednotný trh stal atraktívnejším miestom pre medzinárodné investície, vytvoriť prostredie priaznivé pre spravodlivý a udržateľný rast tým, že sa pripraví pôda pre administratívne zjednodušenie, a zabezpečiť udržateľné daňové príjmy, čo je obzvlášť dôležité v súčasnej náročnej hospodárskej situácii;

19. zdôrazňuje myšlienku jednotného kontaktného miesta, ktoré by umožnilo podávanie jedného konsolidovaného daňového priznania; vyzýva Komisiu, aby zaviedla jednotné kontaktné miesto pre uplatňovanie pravidiel BEFIT v skúšobnej fáze a aby ho začlenila ako stály prvok BEFIT, ak sa v skúšobnej fáze osvedčí;

20. berie na vedomie návrh Komisie z 11. mája 2022 týkajúci sa zvýhodňovania dlhu

pri zdaňovaní právnických osôb; vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím Rady zo 6. decembra 2022 pozastaviť preskúmanie návrhu; vyzýva Radu, aby rokovania o tomto návrhu obnovila;

21. zdôrazňuje, že daňové stimuly uplatňované fiškálne zodpovedným spôsobom pre súkromný výskum a rozvoj (napr. prostredníctvom daňových úľav, zvýšených odpočítateľných položiek alebo upravených odpisových plánov) môžu pomôcť zvýšiť celkové výdavky hospodárstva na výskum a vývoj, čo často prináša pozitívne externality; pripomína, že podľa správy Európskej investičnej banky o investíciách 2022/2023 boli výdavky podnikov na výskum a vývoj v roku 2020 v EÚ na úrovni 1,5 % HDP v porovnaní s 2,6 % v USA a Japonsku; vyzýva Komisiu, aby predložila posúdenie daňových stimulov na výskum a vývoj v súkromnom sektore;

°

° °

22. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Pandémia COVID-19 a následná ruská agresia voči Ukrajine vytvorili obrovský tlak na európske podniky v podobe vysokej inflácie, vedľajších účinkov obmedzení pohybu, problémov v dodávateľskom reťazci a nedostatku surovín. Tieto prekážky predstavujú dodatočnú záťaž pre súkromný sektor EÚ, ktorý už po predchádzajúcich balíkoch daňových právnych predpisov EÚ čelil vysokým nákladom na dodržiavanie predpisov.

Dôsledky týchto dvoch kríz sú obzvlášť škodlivé pre európske MSP, ktoré predstavujú takmer všetky nefinančné podniky v Európskej únii (EÚ28) (99,8 %) a dve tretiny celkovej zamestnanosti v EÚ28 (66,6 %), ale sú v konkurenčnej nevýhode v dôsledku vyšších nákladov na dodržiavanie predpisov v porovnaní s nadnárodnými podnikmi a subjektmi, ktoré využívajú zvýhodňovanie dlhu.

Spravodajkyňa zastáva názor, že s cieľom podporiť konkurencieschopnosť európskych podnikov, najmä MSP,

- by sa regulačné zaťaženie európskych podnikov malo okamžite zmierniť presadzovaním regulačného moratória a posúdením vplyvu minulých opatrení na zdaňovanie právnických osôb pred navrhnutím nových právnych predpisov. Je dôležité uplatňovať „kontrolu konkurencieschopnosti“, ktorú navrhlo plenárne zasadnutie Konferencie o budúcnosti Európy a na ktorú nadviazali predsedníčka Komisie a Európska rada. Vplyv súčasnej vysokej miery inflácie by mohli zmierniť dodatočné daňové príjmy zo zvýšených cien energií.

- Malo by sa zvážiť využívanie daňových úľav a iných stimulov na podporu súčasnej a budúcej konkurencieschopnosti európskych podnikov. Členské štáty by však mali prijímať rozhodnutia o zavedení takýchto podporných opatrení koordinovane, aby sa neohrozilo fungovanie jednotného trhu.

- Kľúčom k zníženiu administratívneho zaťaženia európskych podnikov, najmä MSP, je posun smerom k zjednodušenému daňovému režimu. Komisia by mala viesť členské štáty k zjednodušeniu postupov vrátenia dane, odpočtov a súdnych sporov. Znížením regulačného zaťaženia sa zvýši odolnosť európskych spoločností, podporia sa medzinárodné investície a vytvorí sa prostredie priaznivé pre spravodlivý a udržateľný rast.

- Vzhľadom na pripravovaný návrh rámca BEFIT a vykonávanie pravidiel druhého piliera OECD by Komisia mala naplánovať vykonávanie týchto regulačných balíkov s cieľom poskytnúť európskym podnikom potrebný priestor a čas na prípravu na meniace sa regulačné prostredie.